

UtbildningsdepartementetStatens skolverk
Box 4002
171 04 Solna

Ändring av uppdraget till Statens skolverk att förbereda införandet av en tioårig grundskola och ta fram förslag på nya läroplaner

Regeringens beslut

Regeringen ändrar uppdraget till Statens skolverk att förbereda införandet av en tioårig grundskola och ta fram förslag på nya läroplaner (U2025/02427) enligt följande.

Skolverket ska i den del av uppdraget som gäller att ta fram förslag till nya läroplaner utgå från propositionen Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola (prop. 2025/26:194) med förbehåll för riksdagens beslut. Förslagen ska därmed utformas i enlighet med de principer för läroplanernas struktur och innehåll som framgår av propositionens avsnitt 6.1 och 6.3.2–6.6. Därutöver ska Skolverket fortsatt utgå från förslagen i betänkandet Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19) samt andra relevanta propositioner.

Förslagen i propositionen och betänkandet innebär en förändrad kunskapsyn och en kulturförändring för skolväsendet där bl.a. kognitionsvetenskap ska utgöra en central grund. Denna kunskapsyn kan i relation till dagens läroplaner ses som mer klassisk, med betoning på det ämnesspecifika, tillförlitliga och mer beständiga.

För att stärka styrningen och säkerställa att de läroplaner som redovisas till regeringen är i enlighet med intentionerna i propositionen och betänkandet ska Skolverket vidta följande åtgärder.

Skolverket ska erbjuda de personer som var förordnade som experter i Läroplansutredningen (U 2023:09), utan att vara nominerade av en myndighet eller organisation, en aktiv och central roll i arbetet med framtagandet av läroplanerna, så att de får goda förutsättningar att bistå med sin erfarenhet och kunskap och kan bidra till att arbetet genomförs i linje med intentionerna i propositionen och betänkandet.

En av experterna, med kompetens inom kognitionsforskning och som har förmåga att samla gruppens synpunkter, ska ha ett särskilt samordnande ansvar. Experten ska löpande bistå i planering av arbetet samt i framtagande och kvalitetssäkring av innehållet i läroplanerna. Myndigheten ska för kontinuerligt stöd i arbetet och kvalitetssäkring av innehållet i läroplanerna även ta stöd av extern expertis med stor kunskap om framtagandet av och innehållet i betänkandet, propositionen och andra lagförslag som har bäring på innehållet i läroplanerna.

Myndigheten ska också vidta åtgärder för att säkerställa att det inom myndigheten finns sådan kompetens, inom bl.a. kognitionsvetenskap, som krävs för att framtagandet av de nya läroplanerna ska genomföras utifrån de principer som enligt propositionen och betänkandet ska vara styrande för arbetet. Det kan till exempel avse kompetenshöjande insatser.

Skolverket ska i den del av uppdraget som avser att ta fram nya läroplaner ha en tät och löpande rapportering och en nära dialog med Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) om hur arbetet fortskrider och de väsentliga ställningstaganden som görs i arbetet. Som en del av det ska Skolverket senast den 15 juni 2026 ge en samlad redovisning av arbetet till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). De personer som var förordnade som experter i Läroplansutredningen (U 2023:09), utan att vara nominerade av en myndighet eller organisation, ska erbjudas möjlighet att delta vid redovisningen.

Bakgrund

Den 20 februari 2025 beslutade regeringen genom en ändring av Skolverkets regleringsbrev om ett uppdrag till myndigheten att förbereda införandet av en tioårig grundskola och anpassad grundskola, en sjuårig sameskola och en elvaårig specialskola höstterminen 2028, inklusive nya läroplaner (U2025/00433). I uppdraget ingick att förbereda framtagandet av nya

kursplaner. I denna del och i arbetet med läroplanerna i övrigt skulle myndigheten beakta Läroplansutredningens kommande betänkande.

Den 18 december 2025 beslutade regeringen om uppdrag till Skolverket att förbereda införandet av en tioårig grundskola och ta fram förslag på nya läroplaner (U2025/02427). Uppdraget innebär bl.a. att Skolverket ska ta fram och remittera förslag till nya läroplaner för grundskolan och motsvarande skolformer, som ska kunna tillämpas fr.o.m. höstterminen 2028. Det framgår av uppdraget att arbetet ska utgå från förslagen i Läroplansutredningens betänkande Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19), med förbehåll för riksdagens beslut med anledning av en kommande proposition som avser bl.a. läroplaner.

Den 17 mars 2026 beslutade regeringen propositionen Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola (prop. 2025/26:194). Propositionen innehåller förslag om ändringar i skollagen (2010:800) som syftar till en stark kunskapsskola med kunskapsuppdraget i fokus. Ändringar föreslås bl.a. i skollagens bestämmelser om syftet med utbildningen (1 kap. 4 §) och i definitionen av undervisning (1 kap. 3 §). Den nya lagtexten syftar till att klargöra att undervisningen bestäms och leds av lärare eller förskollärare samt att det är de som ska se till att i undervisningen förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever. Formuleringar i nämnda bestämmelser som kan tolkas som att det är barns och elevers egen aktivitet som ska styra undervisningen tas bort och det tydliggörs att vårdnadshavarna endast ska ha ett begränsat inflytande över utbildningen (4 kap. 12 §). Propositionen innehåller också lagförslag som avser vad läroplanerna för de olika skolformerna ska innehålla. Läroplanerna för de obligatoriska skolformerna ska innehålla inledande delar, kursplaner och timplaner. Kursplanerna ska bestå av syfte, ämnets bidrag till skolans mål, mål och innehåll, undervisningsstrategier samt betygs- och bedömningskriterier (1 kap. 11 §, 10 kap. 8 §, 11 kap. 11 §, 12 kap. 8 § och 13 kap. 8 §).

I propositionen görs bedömningen att läroplanerna ska beslutas av regeringen. Även om läroplanerna således kommer att regleras på förordningsnivå föreslås det i propositionen att riksdagen ska godkänna vad regeringen föreslår om principer för läroplanernas struktur och innehåll i propositionens avsnitt 6.1 och 6.3.2–6.6. Det innebär, med förbehåll för riksdagens kommande ställningstagande, att vad som anges om strukturen

och innehållet i läroplanerna i nämnda proposition kommer att vara bundet med riksdagen. Av nämnda avsnitt framgår bl.a. att läroplanerna ska vara tydligt kunskapsinriktade, att kunskaper som är tillförlitliga och mer beständiga i olika ämnen ska betonas, att dessa kunskaper klart ska framgå av läroplanerna samt att en central utgångspunkt ska vara att grundläggande kunskaper och färdigheter ska betonas, särskilt i de yngre åldrarna. Det anges vidare bl.a. att kursplanernas nivå ska anpassas till barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar, att progressionen mellan varje stadium och i vissa ämnen mellan vissa årskurser ska stärkas, att kursplanerna ska betona undervisning och lärande före bedömning och betygssättning och att målen för undervisningen ska knytas starkare till ämnesinnehållet. Kursplanerna ska också innehålla vissa undervisningsstrategier som ger lärare vägledning vid planering och genomförande av undervisningen. Dessa ska i första hand baseras på vetenskaplig grund. Det ska även anges vad som ska gälla i fråga om digital kompetens och digitala verktyg. Förslagen innebär en förändrad kunskapssyn och en kulturförändring för skolväsendet där bl.a. kognitionsvetenskap ska utgöra en central grund. Denna kunskapssyn kan i relation till dagens läroplaner ses som mer klassisk, med betoning på det ämnesspecifika, tillförlitliga och mer beständiga. Det eftersträvas även en aktiv lärarroll, där läraren genom berättande, genomgångar och lärarledda aktiviteter i helklass bedriver en strukturerad undervisning som varierar arbetssätt och arbetsformer, och som även aktiverar eleverna.

Även förslag till ändringar i skollagen som lämnas i andra propositioner förstärker den nya kunskapsinriktningen och är relevanta för arbetet med framtagandet av de nya läroplanerna.

Exempelvis föreslås det i propositionen Förbättrat stöd i skolan (prop. 2025/26:195) en ändring i bestämmelsen om barns och elevers utveckling mot målen som – i anslutning till det ändrade syftet med utbildningen och den nya definitionen av undervisning – innebär att alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet i undervisningen ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling i syfte att de ska kunna följa undervisningen och utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 1 §). Det föreslås också att regleringen om stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska tas bort och att det i stället ska införas en reglering om stödundervisning i svenska,

svenska som andraspråk och matematik i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Den nya regleringen innebär sammanfattningsvis som huvudregel att så snart en lärare uppmärksammar att en elev riskerar att inte kunna följa undervisningen och har svårt att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i läroplanen, så ska eleven få stödundervisning enskilt eller i mindre grupp i något eller några av de nämnda ämnena, såvida inte läraren anser att det i stället behöver göras en utredning av behov av särskilt stöd eller rektorn bedömer att det finns särskilda skäl och beslutar att eleven inte ska ges stödundervisning (3 kap. 5–5 c §§). Även andra ändringar föreslås göras i stödsystemet.

Skälen för regeringens beslut

Sverige behöver en stark kunskapsskola där alla lärare har goda förutsättningar att utföra sitt uppdrag och där alla elever ges förutsättningar att nå utbildningens mål. Att förmedla kunskap är skolans viktigaste uppdrag och grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna ska prioriteras tidigt.

Regeringen anser att det behövs nya läroplaner för grundskolan och motsvarande skolformer. Problemen med dagens läroplaner är bl.a. att kunskapssynen är för mångtydig och komplex och i allt för stor utsträckning präglas av en syn på kunskaper som rörliga, relativa eller subjektiva, vilket bl.a. riskerar att försvåra lärarnas arbete med att förmedla sådana tillförlitliga och mer beständiga kunskaper och färdigheter som alla samhällsmedborgare behöver. Det gäller inte minst grundläggande kunskaper och färdigheter, som att läsa, skriva och räkna. Det finns även ett för ensidigt fokus på individen, vilket är svårt att förena med att elever undervisas gemensamt. Det är vidare otydligt vad eleverna ska kunna och när de ska göra det, det är en för svag progression mellan stadier och årskurser, en otillräcklig anpassning till elevernas kognitiva utveckling och skilda förutsättningar, och det saknas i stor utsträckning anvisningar om undervisningens genomförande. Sammantaget medför dessa brister att dagens läroplaner inte i tillräcklig utsträckning främjar en undervisning med hög och likvärdig kvalitet, som vilar på vetenskaplig grund.

Utifrån denna problembild har regeringen gett Skolverket i uppdrag att ta fram förslag på nya läroplaner enligt förslagen i Läroplansutredningens betänkande Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19). När regeringen nu genom propositionen Nya

läroplaner – för en stark kunskapsskola (prop. 2025/26:194) mer utförligt har tagit ställning till principer för de nya läroplanernas struktur och innehåll är det viktigt att Skolverket fullt ut beaktar det i arbetet. Principerna för läroplanerna är även kopplade till de föreslagna ändringarna i skollagen som bl.a. tydliggör lärares och förskollärares kunskapsförmedlande roll och att det är de som bestämmer och leder undervisningen. Sammantaget bedömer regeringen att förslagen kommer att innebära läroplaner som är tydligt kunskapsinriktade och bättre anpassade för skolformernas uppdrag, med ett starkt fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter, som att läsa, skriva och räkna, och där kursplanernas nivå anpassas till barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar.

Mot denna bakgrund bör det förtydligas att förslagen till nya läroplaner ska utformas i enlighet med de principer för läroplanernas struktur och innehåll som framgår av propositionens avsnitt 6.1 och 6.3.2–6.6 och som i propositionen föreslås godkännas av riksdagen. I den mån som vägledning inte ges i propositionen bör det ingå i uppdraget att Skolverket fortsatt ska utgå från förslagen i betänkandet Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19). Det bör även ingå i uppdraget att förslag till ändringar i skollagen som anges i andra propositioner som har relevans för arbetet med nya läroplaner ska beaktas.

Arbetet med att ta fram förslag till nya läroplaner är komplext och det är viktigt att förslagen fullt ut utformas i enlighet med regeringens intentioner. Regeringen anser därför att flera åtgärder bör vidtas för att säkerställa att så sker. Till dessa hör att vissa av de personer som var förordnade som experter i Läroplansutredningen ges ett ännu starkare mandat, så att de får goda förutsättningar att bistå med sin erfarenhet och kunskap och kan bidra till att arbetet genomförs i linje med de intentioner som finns i propositionen och i betänkandet. Det bör även säkerställas att Skolverket har kontinuerligt stöd i arbetet och i kvalitetssäkringen av innehållet i läroplanerna samt vidtar sådana kompetenshöjande åtgärder inom myndigheten som krävs för att arbetet ska bedrivas enligt intentionerna. Slutligen är det centralt med en tät

kontakt mellan myndigheten och Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) om hur arbetet fortskrider och de väsentliga ställningstaganden som görs i arbetet.

På regeringens vägnar

Simona Mohamsson

Mattias Ahlquist